

313201	31.05.2015 tarihine kadar kullanımı yazar tarafından kısıtlanmıştır.	Eğitime alternatif felsefi yaklaşımlar / Alternative philosophical approaches towards education Yazar:REZZAN ÖZGEN Danışman: DOĞ. DR. TALİP KARAKAYA Yer Bilgisi: Dumlupınar Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Sosyoloji Anabilim Dalı Konu:Eğitim ve Öğretim = Education and Training ; Sosyoloji = Sociology Dizin:Eğitim = Education ; Eğitim düşünceci = Education thought ; Eğitim felsefesi = Education philosophy ; Eğitim yöntemleri = Education methods ; Modern eğitim = Modern educartion ; Yeni eğilimler = New trends ; Özgürlük = Freedom	Onaylandı Yüksek Lisans Türkçe 2012 137 s.
--------	--	---	--

İnsanlık tarihi kadar eski bir olgu olan eğitim toplumun en önemli sosyal kurumlarından birisidir. Bireylerin sahip olduğu ilgi ve yeteneklere eğitim aracılığıyla ulaşılmakta ve insanın insan olarak varlığını ortaya koymasını eğitim üzerinden gerçekleşmektedir. Eğitim olgusu da bu işlevini gerçekleştirirken kaynağını sahip olduğu felsefi düşünce yapısından almaktadır. Felsefi düşünce yapısında insanı algılama biçimimize dair sorduğumuz sorular onu nasıl bir eğitimden geçireceğimiz de cevabını vermektedir. Eğitim olgusu felsefi yaklaşımlar ekseninde incelenirken geleneksel eğitim yaklaşımlarının çağdaş dünyada yaşanan değişim ve gelişimlerini yakalayacak bireyleri yetiştirmede yetersiz kaldığı görülmektedir. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının hem düşünsel alt yapı hem de öğretim müfredat, metot ve uygulamalarında etkin öğrenmeyi sağlamadaki yetersizliği eğitimde değerler dizisi değişikliğini meydana getirmektedir. Eğitimde değerler dizisi değişikliği de farklı eğitim felsefelerinin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Farklı eğitim felsefeleri üzerinden geleneksel eğitim anlayışına eleştiriler geliştirilerek klasik eğitim anlayışına alternatif felsefi yaklaşımlar geliştirilmiştir. Eğitimde alternatif felsefeler öğretim sürecinde alternatif uygulama modelleri geliştirme hareketinin de bir ifadesidir. Eğitime karşı geliştirilen alternatif felsefi yaklaşımlarda öğretme kavramından çok öğrenme kavramına, öğrenmeyi gerçekleştiren bireylerin özelliklerine, öğrenme sürecinin planlanması ve yaşanmasında demokratik süreçlere önem verilmiştir.

Bu araştırmada da geleneksel eğitimin dışında ?alternatif eğitim paradigmaları? şeklinde yer alan eğitime farklı felsefi yaklaşımlara yer verilmiştir. Bu yaklaşımların düşünürlerle ilişkisi ortaya konarak nasıl bir eğitim anlayışı geliştirdikleri açıklanmaya çalışılmıştır. Eğitime alternatif geliştiren yaklaşımların tümü, insanı görme biçimine eğitim algılarında verdikleri cevapları ile irdelenmiştir. Bu eğitim yaklaşımlarının temel eğitim ilkelerinde; çocukluk, öğrenme, okul ve öğretmen gibi kavramlara yüklenen anlamlar farklılaşsa bile hepsini ortak paydada birleştiren eğitim ile insanı merkeze alarak özgürlüştirme arzuları olmuştur. Özgürlüştirme arzusu bazı eğitim yaklaşımında insan üzerine konulanırken bazısında toplum üzerinden yükselmesinin düşünmesi paradoks oluşturmuştur. Bu paradoks irdelendiğinde; düşündüklerimiz ve düşünmediklerimiz, öğrendiklerimiz ve öğrenmediklerimiz, sorguladıklarımız ve sorgulamadıklarımızla toplumsal yapımızın da ipuçlarını ortaya koymuş oluyoruz.

Çalışmada eğitime alternatif felsefi yaklaşımların gelişmesine kaynaklık eden aydınlanma çağı eğitim felsefelerinden natüralizm, pragmatizm ve varoluş felsefesinin eğitim yaklaşımı ile çağdaş eğitim akımları içerisinde ilerlemecilik, yeniden kurmacılık, politeknik eğitim, holistik eğitim, çocuktan hareket eğitim akımı, kır yurdu eğitim akımı, iř eğitimi akımı, kolektif eğitim akımı ve özgürlükçü eğitim akımı yaklaşımları yer almıştır. Bu eğitim yaklaşımları içerisinde ilerlemeci eğitim yaklaşımı William Kilpatrick'in ?proje tabanlı öğrenme? metodu örneği ile, çocuktan hareket eğitimi akımı ise John Dewey'in ?laboratuvar okul? ve Maria Montessori'nin ?Montessori okul? örneği ile ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Felsefesi, Yeni Eğitim, Alternatif Eğitim, Çağdaş Eğitim, Özgürlükçü Eğitim.